

Số: 166/BC-HĐND

Bắc Giang, ngày 05 tháng 12 năm 2019

BÁO CÁO

Thẩm tra của Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh (Trình kỳ họp thứ chín HĐND tỉnh Khoá XVIII)

Căn cứ nội dung chương trình kỳ họp thứ chín HĐND tỉnh, theo sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh, Ban Kinh tế - Ngân sách đã tiến hành khảo sát, giám sát, thu thập thông tin ở một số ngành, địa phương, đơn vị và tổ chức các hội nghị thẩm tra các báo cáo, tờ trình thuộc lĩnh vực kinh tế, ngân sách của UBND tỉnh trình tại kỳ họp. Qua thẩm tra, Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo kết quả như sau:

I. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ THỰC HIỆN KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN KINH TẾ, NGÂN SÁCH NĂM 2019, MỤC TIÊU, NHIỆM VỤ GIẢI PHÁP NĂM 2020

1. Đánh giá kết quả thực hiện nghị quyết HĐND tỉnh về kinh tế - ngân sách năm 2019

Ban Kinh tế - Ngân sách nhất trí với những đánh giá của UBND tỉnh. Năm 2019 là năm có ý nghĩa quan trọng, quyết định đến thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII và Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm, giai đoạn 2016 - 2020. Để hoàn thành tốt các mục tiêu phát triển kinh tế đã đề ra, HĐND tỉnh đã ban hành các nghị quyết chuyên đề về chính sách phát triển kinh tế, đồng thời tăng cường giám sát việc thực hiện nghị quyết; UBND tỉnh đã tập trung chỉ đạo điều hành, các cấp các ngành, cộng đồng doanh nghiệp và nhân dân trong tỉnh đồng thuận quyết tâm khắc phục khó khăn về thời tiết, dịch bệnh, tập trung cao cho phát triển kinh tế của tỉnh và đạt được kết quả rất tích cực: Tăng trưởng tổng sản phẩm của tỉnh (GRDP) ước đạt 16,2%, thuộc nhóm các tỉnh có tốc độ tăng cao nhất cả nước; quy mô nền kinh tế của tỉnh phát triển nhanh, tăng 19% so với năm 2018, ước đạt gần 4,7 tỷ USD; cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch theo hướng tích cực. Kết quả nổi bật trên một số lĩnh vực sau:

- Sản xuất công nghiệp duy trì tốc độ tăng cao, là động lực chính cho tăng trưởng của tỉnh. Chỉ số sản xuất công nghiệp (IIP) tăng 30,5% so với năm 2018; tổng giá trị sản xuất công nghiệp của tỉnh (giá so sánh) ước đạt 209.745 tỷ đồng, tăng 32,2% so với cùng kỳ).

- Cải thiện môi trường đầu tư, nâng cao chất lượng thu hút đầu tư và phát triển doanh nghiệp được tập trung chỉ đạo thực hiện; UBND tỉnh đã triển khai đánh giá tổng kết thực tiễn về thực trạng thu hút đầu tư, phát triển công nghiệp gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng trên địa bàn tỉnh từ năm 1997 đến nay, làm cơ sở xác định mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới; đồng thời chỉ đạo các cấp, các ngành tích cực hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn cho các nhà đầu tư. Thu hút đầu tư tiếp tục đạt được kết quả ấn tượng về số lượng, đồng thời đã có chuyển biến tích cực về chất lượng, nhất là về quy mô vốn đầu tư. Năm 2019 toàn tỉnh thu hút tổng số vốn đầu tư quy đổi đạt 1.195 triệu USD, tăng 94% so

với cùng kỳ, trong đó các dự án FDI vốn đăng ký cấp mới gấp 5,2 lần, xếp thứ 6 toàn quốc; quy mô vốn đầu tư của các dự án tăng nhanh (dự án đầu tư trong nước đạt 22,8 tỷ đồng/dự án, tăng 26,5%, dự án FDI đạt 11,3 triệu USD/dự án, gấp 4,1 lần so với năm 2018).

- Trong điều kiện khó khăn do thời tiết không thuận lợi đối với cây trồng và dịch bệnh trong chăn nuôi, song sản xuất nông nghiệp vẫn đạt được một số kết quả tích cực; giá trị sản xuất (giá hiện hành) ước đạt 30.885 tỷ đồng, bằng 98,6% so với cùng kỳ; lâm nghiệp tăng 6,2%, thủy sản tăng 5,1%. Sản xuất nông nghiệp theo quy mô lớn, hợp tác liên kết theo chuỗi giá trị có xu hướng tăng, các quy trình sản xuất tiên tiến như VietGAP, Global GAP, ứng dụng công nghệ cao,... được phổ biến và nhân rộng. UBND tỉnh đã tích cực chỉ đạo thực hiện các biện pháp phòng, chống Dịch tả lợn Châu Phi, tính đến ngày 24/11/2019 toàn tỉnh đã có 180 xã qua 60 ngày không phát sinh lợn ốm, chết; một số trang trại chăn nuôi lợn đủ điều kiện đã thực hiện tái đàn và không phát sinh dịch bệnh sau tái đàn.

- Đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông tiếp tục được quan tâm, tập trung tháo gỡ khó khăn trong giải phóng mặt bằng, đẩy nhanh tiến độ các dự án đã triển khai, đồng thời phê duyệt chủ trương đầu tư mới, cải tạo nâng cấp một số tuyến đường quan trọng; qua đó dần hoàn thiện kết nối đồng bộ hệ thống giao thông đối nội và đối ngoại, tạo động lực cho thu hút đầu tư, phát triển kinh tế của tỉnh. Việc thực hiện Nghị quyết của HĐND tỉnh về hỗ trợ cứng hóa đường giao thông nông thôn đã đạt được kết quả rất tích cực, được nhân dân đồng thuận cao, tạo nên phong trào rộng khắp trên toàn tỉnh. Sau hơn 2 năm thực hiện, đến nay tỉnh đã lồng ghép, bố trí, huy động được trên 5.670 tỷ đồng, cứng hóa được gần 4.760 km đường các loại, vượt 123,6% mục tiêu đề ra.

- Công tác thu ngân sách đã được UBND tỉnh chỉ đạo quyết liệt từ đầu năm, ngành thuế thực hiện nhiều biện pháp chống thất thu, nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra, đặc biệt là đấu tranh chống chuyển giá tại khu vực doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Thu ngân sách nhà nước năm 2019 đạt kết quả vượt bậc, ước đạt 11.060 tỷ đồng, vượt 35,6% dự toán; trong đó số thu nội địa trừ tiền sử dụng đất, thu từ xổ số kiến thiết, thu cổ tức và lợi nhuận sau thuế tăng mạnh, ước đạt 4.345,4 tỷ đồng, bằng 113,6% dự toán, tăng 19,1% so cùng kỳ. Chất lượng thu ngân sách đã có sự chuyển biến tích cực, cả 4 khoản thu trực tiếp từ hoạt động sản xuất, kinh doanh đều vượt dự toán, một số khoản thu tăng cao so với cùng kỳ (doanh nghiệp FDI tăng 32%; thuế công thương nghiệp - dịch vụ ngoài quốc doanh tăng 17,7%).

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, Ban Kinh tế - Ngân sách nhận thấy còn một số vấn đề ở một số lĩnh vực cần được quan tâm thảo luận, đánh giá kỹ hơn để có giải pháp chỉ đạo thực hiện trong thời gian tới.

- Thứ nhất, tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm của tỉnh (GRDP) tăng cao nhưng chưa có sự chuyển biến mạnh phát triển theo chiều sâu; tỷ trọng giá trị gia tăng trong cơ cấu giá trị sản xuất (VA/GO) liên tục có xu hướng giảm (2019 giảm 1,6% so với năm 2018). Sản xuất công nghiệp của tỉnh phát triển chưa bền vững, ngày càng phụ thuộc vào khu vực kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài (năm

2018 chiếm 82,3%, năm 2019 chiếm 85,9% giá trị sản xuất công nghiệp của tỉnh), doanh nghiệp trong nước còn gặp nhiều khó khăn, hầu hết chưa tham gia được vào chuỗi giá trị sản xuất công nghiệp. Do đó, cần đánh giá về cơ cấu và chất lượng tăng trưởng của từng loại hình doanh nghiệp để thấy rõ chiều sâu trong phát triển công nghiệp.

- Thứ hai, sản xuất nông nghiệp còn gặp nhiều khó khăn, tăng trưởng không ổn định (năm 2019 giảm 4,3%); định hướng tái cơ cấu trong sản xuất nông nghiệp và trong lĩnh vực chăn nuôi còn chưa rõ; việc thu hút doanh nghiệp đầu tư vào sản xuất nông nghiệp còn hạn chế. Cử tri còn ý kiến nhiều về việc một số huyện chậm chi trả kinh phí hỗ trợ tiêu hủy lợn nhiễm bệnh tả Châu Phi cho bà con nông dân, đề nghị làm rõ nguyên nhân, trách nhiệm và sớm hỗ trợ cho nhân dân, đồng thời hướng dẫn, kiểm soát việc tái đàn để khống chế không để dịch tái phát.

- Thứ ba, công tác bảo vệ môi trường đã được Tỉnh ủy tập trung chỉ đạo và giám sát của HĐND tỉnh nhưng đến nay kết quả chuyển biến chưa nhiều. Việc đầu tư nhà máy xử lý rác thải tập trung của tỉnh và một số địa phương không thực hiện được như kế hoạch đề ra, nhiều địa phương lò đốt rác đã xuống cấp, hư hỏng nặng nề, nhiều khu thu gom, xử lý đã quá tải; rác thải tồn lưu chậm được xử lý gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng, gây bức xúc trong nhân dân. Việc đánh giá và xử lý ô nhiễm môi trường nước chưa được quan tâm thỏa đáng (theo báo cáo của UBND tỉnh về công tác Bảo vệ môi trường của tỉnh năm 2019 cho thấy: Kết quả quan trắc tại 40/50 vị trí ao hồ và cả 03 con sông lớn: Sông Cầu, sông Thương và sông Lục Nam đều bị ô nhiễm); phối hợp giải quyết các vấn đề về ô nhiễm môi trường liên tỉnh hiệu quả chưa cao. Do đó, cần thảo luận, đánh giá sâu hơn về những tồn tại trong công tác bảo vệ môi trường, nhất là vấn đề xử lý rác thải sinh hoạt để có biện pháp xử lý tích cực, hiệu quả hơn trong thời gian tới.

- Thứ tư, khối lượng thực hiện và giải ngân vốn đầu tư công, đặc biệt là nguồn vốn ODA, vốn trái phiếu chính phủ đạt thấp (tính đến 30/11/2019 vốn ODA khối lượng thực hiện đạt 17%, khối lượng giải ngân đạt 9,5%). Hoạt động đấu thầu đã được HĐND tỉnh giám sát và UBND tỉnh chấn chỉnh nhưng chưa có sự chuyển biến nhiều, tính cạnh tranh và hiệu quả chưa cao; một số chủ đầu tư, bên mời thầu chưa nâng cao trách nhiệm trong quá trình lựa chọn nhà thầu và xử lý vướng mắc trong đấu thầu ảnh hưởng đến chất lượng lựa chọn nhà thầu và tiến độ thực hiện dự án.

Sáu tháng cuối năm 2019 HĐND tỉnh đã tiến hành giám sát việc chấp hành pháp luật trong thực hiện thu hút đầu tư các dự án theo hình thức hợp đồng Xây dựng - Chuyển giao trên địa bàn tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2015 - 2019. Qua giám sát cho thấy, các dự án cơ bản được tổ chức, triển khai thực hiện đúng trình tự, thủ tục theo quy định. Lĩnh vực thực hiện thu hút đầu tư có tác động tích cực, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương và của tỉnh, là giải pháp quan trọng để thu hút nguồn vốn ngoài ngân sách cho đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng giao thông, đô thị, tạo cảnh quan, bộ mặt đô thị khang trang hơn.

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc chấp hành pháp luật trong thực hiện thu hút đầu tư các dự án theo hình thức hợp đồng BT trên địa bàn tỉnh Bắc Giang, giai đoạn 2015 – 2019, vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như: Mới tập trung cao dự án BT, chưa quan tâm nhiều đến đẩy nhanh tiến độ thực hiện dự án đối ứng thanh toán dự án BT; công tác kiểm tra, giám sát của cơ quan nhà nước đối với nhà đầu tư khi triển khai, thực hiện ở một số dự án chưa tốt; chưa kịp thời hướng dẫn, tháo gỡ khó khăn cho các nhà đầu tư trong quá trình thực hiện nhất là về vay vốn ngân hàng và giao đất thanh toán dự án BT; hợp đồng ký kết giữa cơ quan nhà nước có thẩm quyền và nhà đầu tư ở một số dự án còn có nội dung chưa đảm bảo theo quy định; công tác bồi thường giải phóng mặt bằng và tiến độ thực hiện một số dự án còn chậm,... Tại kỳ họp này, Hội đồng nhân dân tỉnh sẽ thông qua Nghị quyết về kết quả giám sát chuyên đề; đề nghị UBND tỉnh sớm chỉ đạo các cấp, các ngành tập trung khắc phục tồn tại, thực hiện nghiêm túc các kiến nghị trong Nghị quyết và Báo cáo giám sát của HĐND tỉnh.

2. Mục tiêu và giải pháp chủ yếu phát triển kinh tế - xã hội năm 2020

Ban Kinh tế - Ngân sách nhất trí với các chỉ tiêu UBND tỉnh đã trình và đề nghị trong chỉ đạo điều hành tập trung vào một số nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu:

- Tập trung hoàn thành xây dựng Quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021 - 2030; tầm nhìn đến năm 2045, quy hoạch vùng huyện theo Luật Quy hoạch, trong đó xác định rõ các khu vực, các ngành trọng điểm phát triển gắn với lợi thế so sánh của từng địa phương. Tập trung đánh giá kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm gắn với kết quả thực hiện Nghị quyết của Tỉnh ủy, HĐND tỉnh giai đoạn 2016 - 2020 để xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, dự toán ngân sách nhà nước, kế hoạch vốn đầu tư công giai đoạn 2021 - 2025.

- Tiếp tục thực hiện tái cơ cấu kinh tế gắn với đổi mới mô hình phát triển, nâng cao chất lượng tăng trưởng, thúc đẩy phát triển các ngành sản xuất, dịch vụ. Tiếp tục cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh và đổi mới thu hút đầu tư, trong đó nâng cao chất lượng tăng trưởng ngay từ khâu thu hút đầu tư. Xây dựng danh mục các dự án hạn chế thu hút đầu tư, nghiên cứu ban hành bộ tiêu chí để lựa chọn, thu hút các dự án đầu tư nhằm khai thác tối đa lợi thế của địa phương. Chấn chỉnh công tác thẩm định và quản lý, hậu kiểm sau cấp phép đối với các dự án đầu tư trực tiếp; kiên quyết xử lý đối với các dự án đầu tư vi phạm các quy định của pháp luật.

- Tập trung tháo gỡ khó khăn trong giải phóng mặt bằng, đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án đầu tư hạ tầng giao thông, đô thị và hạ tầng khu, cụm công nghiệp; chấn chỉnh công tác đầu tư các dự án hạ tầng tạo quỹ đất ở, dự án BT và dự án khu đô thị, dân cư tập trung.

- Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ cao, quy trình sản xuất tiên tiến vào sản xuất nông nghiệp, hình thành một số vùng sản xuất nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao trên địa bàn tỉnh; đẩy mạnh thu hút doanh nghiệp đầu tư vào sản xuất nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao. Hỗ trợ các địa phương, hợp tác xã xây dựng thương hiệu, bao bì, nhãn mác sản phẩm hàng hóa và quảng bá tiêu thụ sản phẩm. Hướng dẫn, kiểm soát việc tái đàn lợn, tăng tổng đàn nhưng vẫn đảm bảo không chế không cho bệnh dịch tái phát. Xem xét bổ sung chính sách khuyến

khích, hỗ trợ phát triển các trang trại chăn nuôi có quy trình sản xuất an toàn và tổ chức theo chuỗi khép kín.

- Tập trung chỉ đạo các biện pháp thực hiện dự toán thu ngân sách; khai thác tăng thu, tăng cường thanh tra, kiểm tra, chống thất thu. Kiểm soát chặt chẽ chi ngân sách nhà nước theo dự toán; sử dụng kinh phí chi thường xuyên tiết kiệm, hiệu quả.

II. KẾT QUẢ THĂM TRA CÁC BÁO CÁO, TỜ TRÌNH, DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT CỦA UBND TỈNH THUỘC LĨNH VỰC KINH TẾ - NGÂN SÁCH

Ban Kinh tế - Ngân sách đã thẩm tra 05 báo cáo, 01 kế hoạch và 14 tờ trình, dự thảo Nghị quyết (có báo cáo thẩm tra đối với từng dự thảo nghị quyết gửi tại kỳ họp). Ban cơ bản nhất trí với các báo cáo, tờ trình; đã tham gia vào thể thức văn bản, căn cứ pháp lý và nội dung các báo cáo, kế hoạch, tờ trình, dự thảo nghị quyết. Trong đó có một số nội dung cần quan tâm thảo luận như sau:

1. Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2019, dự toán và phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2020

1.1. Về tình hình thực hiện dự toán ngân sách nhà nước năm 2019

Ban Kinh tế - Ngân sách nhất trí với đánh giá của UBND tỉnh. Tuy nhiên, còn một số nội dung cần đánh giá sâu hơn để rút kinh nghiệm trong năm 2019:

- Thu ngân sách nhà nước đạt kết quả cao nhưng chưa bền vững (thu tiền sử dụng đất chiếm tỷ trọng cao, bằng 54,9% tổng thu nội địa. Chất lượng dự báo nguồn thu từ sử dụng đất còn hạn chế, dự toán thấp hơn rất nhiều so với thực tế (năm 2019 thực thu 5.363 tỷ đồng, bằng 178,7% dự toán) dẫn đến bị động trong điều hành ngân sách, kinh phí phải chuyển nguồn sang năm sau nhiều, giảm hiệu quả sử dụng vốn.

- Công tác thu nợ đọng tiền thuế tích cực, tuy nhiên vẫn chưa đáp ứng yêu cầu: Nợ đọng thuế cao (*ước đến 31/10/2019 là 748,7 tỷ đồng, tăng 152,7 tỷ đồng so với thời điểm 31/12/2018*); thu hồi nợ đọng thuế năm 2018 chuyển sang chỉ đạt 19,4% tổng nợ đọng thuế phải thu.

- Một số địa phương chưa rà soát và thực hiện thu đủ tiền bảo vệ, phát triển đất trồng lúa, nhất là đối với các dự án đầu tư sử dụng vốn đầu tư công.

1.2. Dự toán và phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2020

- Qua thẩm tra Ban cơ bản nhất trí với dự kiến của UBND tỉnh, tuy nhiên còn có ý kiến băn khoăn về tính tích cực trong xây dựng dự toán thu ngân sách năm 2020, trừ tiền thu sử dụng đất, cơ bản các chỉ tiêu chỉ dự kiến bằng 100% so với dự toán trung ương giao.

- Đề nghị UBND tỉnh đánh giá những thuận lợi, khó khăn trong thực hiện dự toán NSNN năm 2020 và kế hoạch tài chính - NSNN 3 năm 2020 - 2022 và 05 năm 2020 - 2025.

2. Kế hoạch phân bổ vốn đầu tư công, Chương trình mục tiêu quốc gia năm 2020

- Đề nghị tính toán phương án cân đối vốn, khi năm 2020 dự kiến quyết định đầu tư khởi công mới 15 dự án với tổng mức đầu tư khoảng 1.860 tỷ đồng.

- Đề nghị UBND tỉnh sớm hoàn tất thủ tục pháp lý đối với các dự án đầu tư khởi công mới năm 2020 từ nguồn thu tiền sử dụng đất làm căn cứ phân bổ

vốn theo quy định (04 dự án thuộc lĩnh vực giao thông, 01 dự án xây dựng mới Trường chính trị tỉnh Bắc Giang).

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Qua giám sát của Ban Kinh tế - Ngân sách cho thấy, hiện nay nhu cầu về nguyên liệu san lấp mặt bằng trên địa bàn tỉnh là rất lớn, nhưng việc quy hoạch, cấp phép khai thác các mỏ đất còn nhiều bất cập, khó khăn, dẫn tới tình trạng thiếu đất san lấp mặt bằng, ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện dự án, nhiều trường hợp phải mua đất khai thác trái phép. Đề nghị UBND tỉnh sớm xem xét, tháo gỡ vướng mắc trên để đảm bảo tiến độ thực hiện dự án, đồng thời khắc phục tình trạng vận chuyển, khai thác vật liệu san lấp trái phép.

2. Năm 2020 là năm cuối thực hiện kế hoạch sử dụng đất kỳ cuối 2016 - 2020, tuy nhiên kết quả thực hiện danh mục dự án được phép chuyển mục đích sử dụng đất trồng lúa, đất rừng phòng hộ, đất rừng đặc dụng sang các mục đích khác đạt thấp (theo Báo cáo của Sở Tài nguyên và Môi trường đất trồng lúa chuyển mục đích sang đất phi nông nghiệp đạt 35,8%, chuyển sang đất nuôi trồng thủy sản 0,57%; đất rừng phòng hộ chuyển mục đích sang đất phi nông nghiệp đạt 20%,...); nhiều huyện có tình trạng người dân tự ý chuyển mục đích đất trồng lúa sang nuôi trồng thủy sản hoặc trồng cây lâu năm, nhưng không làm thủ tục chuyển đổi theo quy định. Đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo UBND các huyện, thành phố tăng cường quản lý đất đai; đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án đã được phép chuyển mục đích sử dụng đất, hướng dẫn người dân thực hiện đúng các thủ tục chuyển mục đích sử dụng đất theo quy định.

3. Hiện nay, việc thu gom, xử lý rác thải sinh hoạt còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc, tình trạng rác tồn lưu, ô nhiễm môi trường tại các bãi tập kết, khu xử lý rác thải tập trung ở các địa phương đang gây bức xúc trong nhân dân. Đề nghị UBND tỉnh có giải pháp xử lý cụ thể, khả thi, hiệu quả hơn; đồng thời tập trung chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ đầu tư xây dựng Nhà máy xử lý rác thải thành phố Bắc Giang.

Trên đây là báo cáo thẩm tra của Ban Kinh tế - Ngân sách trình kỳ họp thứ chín HĐND tỉnh Khoá XVIII./.

Nơi nhận:

- Lưu: VT, TH.

Bản điện tử:

- Các đại biểu HĐND tỉnh;

- Lãnh đạo, chuyên viên Văn phòng.

**TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Kim Phương